

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Ася Димитрова Пенчева

Университет за национално и световно стопанство – София

Професионално направление 3.8. „Икономика“

Научна специалност „Икономика и управление (управление на проекти в туризма)“

Относно: дисертационен труд за присъждане на **образователна и научна степен „доктор“** по професионално направление „Науки за земята – География на рекреацията и туризма“ в Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Автор на дисертационния труд: Фабио Котифава

Тема на дисертационния труд: „Регионални фактори за устойчиво туристическо развитие (казуси в Република България, Република Македония и Република Сърбия)“

Научен консултант: проф. д.г.н. Мария Воденска, катедра „География на туризма“ към Геолого-географски факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“

1. Информация за докторанта

Фабио Котифава се е обучавал по докторска програма към катедра „География на туризма“ към Геолого-географски факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“. Обучението е в **докторантура на самостоятелна подготовка**, с научен консултант проф. д.г.н. Мария Воденска.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд на тема: „Регионални фактори за устойчиво туристическо развитие (казуси в Република България, Република Македония и Република Сърбия)“ е в общ обем от 196 страници, компютърно набран текст. Състои се от увод (8 страници), основен текст, структуриран в 5 глави (157 страници), заключение (12 страници), 5 приложения (17 страници) и списък с използваната литература (3 страници). В основния

текст са илюстрирани 81 таблици и 32 фигури, за които са представени списъци, с номерацията и наименованията им. Посочени са значителен брой използвани **литературни източници**, които са достатъчни за подобна разработка. Впечатление прави **задълбоченото проучване** на научни изследвания в областта на икономическите аспекти на устойчивия туризъм.

Тематиката на дисертационния труд може да се определи като **актуална** поради обстоятелството, че до момента научните изследвания са насочени предимно към отделни елементи на устойчивото развитие в туризма. Идеята да се разгледа наличието на обвързаност между предприемачите в устойчивия туризъм и тяхното икономическо несъответствие по отношение на фирмите, работещи в традиционния туризъм, прави формулираната от докторанта тема **оригинална и защитима**. Това е видно от направените научни изследвания и на тази основа - формулираните **изводи и предложения** на докторанта.

Фабио Котифава аргументирано е посочил **причините** за избор на темата на дисертационния труд. Формулираните в увода **цели** са обосновани и предопределят системния характер на изследването. **Изследователска теза** е доказана чрез три **научни хипотези**. Изведените **изследователски задачи** произтичат от целите и са конкретно зададени. Докторантът адекватно е дефинирал **обекта и предмета** на изследването. Използваният **изследователски инструментариум** е подчинен както на количествения, така и на качествения подход – авторът е използвал методите на анкетното проучване и на полу-структурираните интервюта. Очертаните 4 **ограничения** са свързани с трудностите, които докторант Фабио Котифава е срещнал при разработката на своя дисертационен труд.

3. Оценка на постигнатите научни и научно-приложни резултати

Съдържанието на труда дава основание да се посочи, че той е изграден съобразно разработена от автора структура, позволяваща да се приложи последователен и логически обоснован изследователски подход. В композиционно отношение, всички части на дисертацията са **самостоятелни и завършени**, което дава възможност да се проследи цялостната проблематика.

Поставянето и намирането на конкретни отговори в дисертационния труд на въпросите, свързани с устойчивото развитие в туризма, ми дава основание постигнатите резултати в дисертационния труд да бъдат оценени като **значими**. Констатациите и

анализите, изследващи причините за икономическите несъответствия между проучените предприемачи в туризма, придават на резултатите **научен и научно-приложен характер**.

Считам, че едно от основните **достоинства** на дисертационния труд е разработеният модел за устойчиво туристическо развитие, който води до постигане до най-добри икономически ефекти за дестинацията, въз основа на наличните ресурси. Постигнатите **резултати** могат да бъдат от безспорна полза както за частните, така и за публичните субекти, които са заинтересовани от опазването на околната среда, запазването на културните традиции и развитието на местната икономика.

4. Оценка на научните и научно-приложните приноси

Научите и научно-приложните приноси в дисертационния труд на Фабио Котифава могат да бъдат обобщени в следните **направления**:

Първо – разработен е теоретичен модел за устойчиво туристическо развитие, чрез подчертаване на неговите силни страни.

Второ – изведена е тенденция за сътрудничество между публичните органи за бъдещо местно планиране.

Трето – направено е задълбочено проучване на икономическите характеристики на малките местни туристически бизнеси.

Четвърто – проучена е икономическата ситуация в малки селски туристически дестинации на Балканите.

Пето – извършено е сравнение между икономическите характеристики на малки селски туристически дестинации и предприятия в България, Македония и Сърбия.

Посочените **приноси** от докторанта са обобщени по отношение на теорията, методологията и изследователската му работа. Те са **коректно дефинирани** и са негово **лично дело**.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Докторант Фабио Котифава е представил **4 научни публикации**, свързани с тематиката на дисертационния труд. Посочените статии са на **английски език** и са публикувани в **авторитетни** национални и международни издания. Те доказват, че е налице **задълбочено изследване** на проблемите, третиращи устойчивото развитие в туризма.

6. Оценка на автореферата

Представеният **автореферат** е в обем от 53 страници. В него са разкрити най-значимите моменти от дисертационния труд, които отразяват съдържанието му. Съставен е от 7 части, всяка от която кореспондира с главите на дисертационния труд. Посочените научни приноси са коректно формулирани. Независимо, че авторефератът е изготвен във вид, който не е традиционен за българската практика, той **улеснява** четенето и лесното възприемане на съдържанието. Поместената **декларация за оригиналност** потвърждава, че дисертацията е **изцяло авторски продукт** и че при нейното разработване не са нарушени авторските права на чужди публикации и разработки.

7. Критични бележки и препоръки

Отчитайки достойнствата на представения дисертационен труд, нямам съществени критични бележки към докторант Фабио Котифава. Препоръчвам му в бъдеще да продължи своето изследване, като проучи влиянието на регионалните фактори за устойчиво развитие в други европейски дестинации, които са запазили своята туристическа идентичност.

8. Заключение

Разработеният дисертационен труд от Фабио Котифава отговаря по съдържание, обем и структура на изискванията за придобиване на образователна и научна степен „доктор“, регламентирани в Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото приложение. С убеденост давам **положителна оценка** за дисертационния труд, автореферата и представените публикации на докторанта. Считам, че постигнатите резултати имат характер на **научно-приложни приноси** за теорията и практиката на устойчивото развитие в туризма. Препоръчвам на Уважаемите членове на научното жури да **присъдят образователната и научна степен „доктор“** на **ФАБИО КОТИФАВА** – докторант на самостоятелна подготовка в катедра „География на туризма“ към Геолого-географски факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

София,

03.12.2014 г.

Изготвил становището:

(доц. д-р Ася Димитрова Пенчева)